

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 728/2025-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Milanom Kuzmom, Floriánska 19, Košice, proti postupu Mestského súdu Bratislava I (predtým Okresného súdu Bratislava III) v konaní vedenom pod sp. zn. B3-2T/40/2017 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava I (predtým Okresného súdu Bratislava III) v konaní vedenom pod sp. zn. B3-2T/40/2017 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava I **p r i k a z u j e** v konaní vedenom pod sp. zn. B3-2T/40/2017 konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **6 000 eur**, ktoré mu **j e** Mestský súd Bratislava I **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava I **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Uznesením č. k. I. ÚS 728/2025-21 zo 16. decembra 2025 prijal Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa doručенú mu 6. novembra 2025 v časti, ktorou sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Mestského súdu Bratislava I (ďalej len „mestský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. B3-2T/40/2017 [(ďalej len „napadnuté konanie“); pôvodne vedenom pod sp. zn. 2T/40/2017 Okresným súdom Bratislava III (ďalej len „okresný súd“)]. Tiež žiada prikázať mestskému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov, priznať primerané finančné zadosťučinenie 12 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

1.1. V časti, ktorou sa sťažovateľ domáhal vyslovenia porušenia v bode 1 označených práv postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach, odboru kriminálnej polície v konaní vedenom pod ČVS: ORP-301/7-OEK-KE-2013, Krajskej prokuratúry v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 1Kv 108/14/1100 ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú (k tomu časť II. 2. uznesenia ústavného súdu č. k. I. ÚS 728/2025-21 zo 16. decembra 2025).

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a ostatného spisového materiálu vyplýva, že proti sťažovateľovi bolo vedené trestné stíhanie začaté v roku 2013 vznesením obvinenia proti nemu a ďalším šiestim osobám pre zločin skrátene dane a poistného formou pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d) § 276 ods. 1 a ods. 4 Trestného zákona v súbehu so zločinom daňového podvodu formou pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d) k § 277a ods. 2 písm. b) Trestného zákona (uznesenie vyšetrovateľa okresného riaditeľstva ČVS: ORP-301/7-OEK-KE-2013 z 27. decembra 2013). Po skončení vyšetrovania prokurátor krajskej prokuratúry podal 13. apríla 2017 na sťažovateľa obžalobu na okresnom súde. Mestský súd, na ktorý prešiel výkon súdnictva z okresného súdu od 1. júna 2023 na základe tzv. súdnej mapy, uznesením č. k. B3-2T/40/2017-15600 z 3. januára 2025 trestné stíhanie vedené proti sťažovateľovi podľa § 281 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 9 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zastavil. Proti predmetnému uzneseniu prokurátor krajskej prokuratúry podal sťažnosť, o ktorej nadriadený súd dosiaľ nerozhodol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ argumentuje neprimeranou dĺžkou trestného konania a zdôrazňuje, že jeho trestná vec stále nie je právoplatne skončená. Tvrdí, že namietané trestné konanie nie je skutkovo ani právne zložité, pričom ani zložitosť veci nemôže ospravedlniť neprimeranú dĺžku konania, ku ktorej sťažovateľ nijako neprispel svojím správaním. Prípravné konanie trvalo od vznesenia obvinenia 27. decembra 2012 do podania obžaloby 13. apríla 2017 viac ako 3 roky a 3 mesiace, čo nemožno

považovať za primeranú lehotu pre jednu fázu konania, keďže sa nevyskytli žiadne prekážky brániace riadnemu priebehu vyšetrovania. Dĺžka napadnutého konania (od podania obžaloby po meritórne súdne rozhodnutie) predstavovala viac ako 7 rokov a 8 mesiacov. Mestský súd v uznesení sp. zn. B3-2T/40/2017 z 3. januára 2025 sám konštatoval, že súd v sťažovateľovej veci uskutočnil po podaní obžaloby sedem hlavných pojednávaní, na ktorých nevykonal žiadny úkon smerujúci k rozhodnutiu veci.

III.

Vyjadrenie mestského súdu a vyjadrenie Krajského súdu v Bratislave

4. Mestský súd vo vyjadrení sp. zn. 1SprV/140/2024 z 25. septembra 2024, o ktoré ho ústavný súd požiadal podľa § 56 ods. 6 vety za bodkočiarkou zákona o ústavnom súde, uviedol stanovisko aktuálneho zákonného sudcu, ktorému bol súdny spis pridelený 26. februára 2024. Zistiť nečinnosť súdu v predchádzajúcom konaní, zákonný sudca rozhodol uznesením z 3. januára 2025 a trestné stíhanie v danej veci zastavil pre premlčanie. Prokurátor v danej veci podal proti predmetnému uzneseniu sťažnosť, ktorú odôvodnil 16. januára 2025 a spis bol 28. marca 2025 zaslaný na Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o sťažnosti prokurátora, kde je dodnes. Mestský súd uviedol, že podľa jeho názoru nedošlo k porušeniu práv obvineného, súd v napadnutom konaní nepochybil a koná v súlade s platnými predpismi.

5. Keďže v čase doručenia ústavnej sťažnosti sťažovateľ a konal vo veci krajský súd, ústavný súd ho požiadal o vyjadrenie sa k aktuálnemu stavu konania. Krajský súd vo vyjadrení sp. zn. 1SprV/358/2025 zo 4. decembra 2025 oznámil, že vo veci vedenej na krajskom súde pod sp. zn. 3To/44/2025 bolo na neverejnom zasadnutí 4. decembra 2025 rozhodnuté tak, že rozhodnutie mestského súdu bolo zrušené a vec bola vrátená na opätovné konanie.

6. Podľa doplneného vyjadrenia mestského súdu sp. zn. 1SprV/219/2025 z 2. januára 2026 sa spis stále nachádza na krajskom súde. Dodal, že podľa jeho názoru nedošlo k porušeniu práv obvineného a že mestský súd v konaní vedenom pod sp. zn. B3-2T/40/2017 nepochybil a koná v súlade s platnými právnymi predpismi.

7. Ústavný súd nepovažoval za účelné vyzývať sťažovateľa na podanie repliky k vyjadreniam súdov, keďže ich obsah nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej esenciálnej podstate (porušenie označených práv).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd v tejto veci upustil podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde od ústneho pojednávania, lebo na základe podaní účastníkov je zjavné, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

9. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote v časti jeho ústavnej sťažnosti prijatej ústavným súdom na ďalšie konanie je vo vzťahu k postupu mestského súdu a predtým okresného súdu založená na tvrdení, že k porušeniu týchto jeho práv došlo najmä nečinnosťou súdu od podania obžaloby v roku 2017.

10. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, IV. ÚS 120/2018) a môžu byť ústavným súdom posudzované spoločne.

11. Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K tomu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu, prípadne k nemu môže dôjsť aj iným zákonom predvídaným spôsobom nastoľujúcim právnú istotu (IV. ÚS 469/2020). Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť v každom súdnom konaní (teda aj v trestnom konaní) taký procesný postup, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty strán (m. m. III. ÚS 233/2021). Táto povinnosť súdu je implicitne obsiahnutá aj v § 1 a § 2 ods. 7 Trestného poriadku.

12. Posudzujúc otázku, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje v rámci okolností konkrétneho prípadu tri základné kritériá, ktorými sú (1) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu. V rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (IV. ÚS 187/07).

13. Pokiaľ ide právnu a faktickú zložitosť veci, predmetom prieskumu ústavného súdu bola plynulosť konania najskôr okresného súdu a následne mestského súdu v trestnej veci zločinu skrátene dane a poisťného formou pomoci v súbehu so zločinom daňového podvodu formou pomoci, ktorá napriek viacerým obžalovaným nepredstavuje výnimočne náročnú rozhodovaciu agendu všeobecných súdov. Pretože vo všeobecnosti platí, že doba trestného konania sa posudzuje prísnejšie než doba konania v civilných veciach, a to vzhľadom na dôsledky trestného konania, ústavný súd v okolnostiach dotknutej veci vzal do úvahy práve charakter konania a absolútnu nečinnosť súdu pri rozhodovaní o veci samej až do januára 2025, keď súd pre premlčanie trestné stíhanie zastavil.

14. Z obsahu spisového materiálu ústavný súd nezistil žiadne také správanie sťažovateľa, ktoré by prispelo k sťaženiu postupu okresného súdu a následne mestského súdu v napadnutom konaní, a tým aj k celkovej dĺžke napadnutého konania, hoci sťažnosti proti nečinnosti súdu podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku sťažovateľ nepodal (k tomu body 6 až 8 odôvodnenia uznesenia č. k. I. ÚS 728/2025-21 zo 16. decembra 2025, pozn.).

15. Bez potreby podrobnejších analýz uskutočnených procesných úkonov v namietanom konaní je pre ústavný súd podstatné, že ako okresný súd tak i mestský súd boli vo veci prakticky sedem rokov nečinní a túto nečinnosť nemožno zásadne ničím ospravedlniť, o čo sa mestský súd vo svojom vyjadrení vlastne ani nesnažil, zastávajúc názor, že postupoval v súlade s platnými predpismi. Okresný súd hlavné pojednávania vo veci nariadil iba veľmi sporadicky a boli odročované nielen z dôvodov na strane obžalovaných, ale aj z dôvodov na strane súdu, keď viacero obžalovaných prejavilo ochotu sa dohodnúť, boli títo 25. marca 2022 vylúčení na samostatné konanie. Ostatné pojednávanie na okresnom súde nariadené na 3. november 2023 bolo zrušené.

Po prechode súdництва na mestský súd tento 28. októbra 2024 oznámil zmenu kvalifikácie vzhľadom na novelu Trestného zákona. Uznesením z 3. januára 2025 bolo trestné stíhanie zastavené nielen proti sťažovateľovi, ale aj proti ostatným obžalovaným. Toto uznesenie o zastavení trestného stíhania bolo však na základe sťažnosti prokurátora krajským súdom zrušené a vec bola vrátená mestskému súdu na ďalšie konanie. Tým sa rozhodnutie vo veci a jej právoplatné skončenie opätovne oddialilo.

16. Podľa názoru ústavného súdu, berúc do úvahy okolnosti daného prípadu (predmet konania, správanie sťažovateľa a najmä samotný postup súdu), je nesporné, že v dôsledku obdobia nečinnosti oboch súdov prvého stupňa v napadnutom konaní došlo ich postupom k spôsobeniu zbytočných prietahov, a teda k zásahu do základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

17. Ústavný súd na základe svojho zistenia, že napadnutým postupom mestského súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa (bod 12 odôvodnenia tohto nálezu, pozn.), prikázal podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde mestskému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku tohto nálezu), keďže v dotknutej veci stále došlo k zrušeniu rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorý po vrátení veci z krajského súdu musí v konaní pokračovať a znova rozhodnúť.

18. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal priznať mu finančné zadosťučinenie 12 000 eur stručne dôvodiac neprimeranou dĺžkou konania znamenajúcou morálnu ujmu (Apicella proti Taliansku, rozsudok Veľkého senátu ESĽP z 29. marca 2006, č. 68890/01), ktorej jedinou kompenzáciou je priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

18.1. Ústavný súd pri svojom rozhodovaní v tejto časti vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESĽP podľa čl. 41 dohovoru, berúc do úvahy obdobie nečinnosti okresného súdu a mestského súdu a všetky ostatné okolnosti daného prípadu vrátane oneskoreného záujmu sťažovateľa o konanie (nepodanie sťažnosti podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku), majúci na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, a nie získanie majetkového prospechu, považoval priznanie 6 000 eur za primerané finančné zadosťučinenie podľa čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde (bod 3 výroku tohto nálezu). Vo zvyšnej časti, t. j. nad rámec priznaného finančného zadosťučinenia, ústavnej sťažnosti nevyhovelo (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

19. O náhrade trov konania ústavný súd rozhodol podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde a z titulu trov právneho zastúpenia priznal sťažovateľovi sumu 949,17 eur tak, ako ju požadoval v opravenom petite (bod 4 výroku tohto nálezu).

20. Vyčíslenie náhrady trov konania vychádza z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004

Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Advokátovi patrí náhrada trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2025 (príprava a prevzatie právneho zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) v hodnote 2 x 371 eur a režijný paušál 2 x 14,84, t. j. spolu 771,68 eur. Sťažovateľov právny zástupca pôvodne účtoval za jeden úkon právnej služby 343,25 eur a za jeden režijný paušál 12,52 eur, čo pri dvoch úkonoch právnej služby a dvoch paušáloch činí 715,54 eur, k čomu pripočítal daň z pridanej hodnoty, ktorej je platiteľom. Pretože tarifná odmena za úkony právnej služby vykonané v roku 2025 je vyššia, ako sťažovateľ pôvodne požadoval, a sťažovateľ požadovanú sumu doplneným podaním z 10. novembra 2025 opravil, ústavný súd mu mohol túto sumu priznať.

21. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. januára 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu